

על מדיניות בהזרעה

„ההתייחסות עומדת“ חייבת להיות מבוססת על נתונים ממשיים. בתנאי הממשק בקיבוצים, ובעונות שנה מסוימות, הרינו נוכחים בכך שחלק גדול מההזרעות המוצלחות אינן מבוססות כלל על „ההתייחסות עומדת“, מאחר ובמקרים רבים אין רואים התייחסות כזו.

במצב זה אין לדעת מתי החלה הדרישה הרפתן מרוצה אם הצליח להבחין בסימני „דרישה“ כל שהם ולהעמיד את הפרה להזרעה.

4. סקרים שנערכו בחו"ל מראים אמנם בחל"ק שפרות בהמלטה שניה, המוזרעות לאחר עבור שלושה חדשים מההמלטה, מתעברות טוב יותר מפרות המוזרעות לפני תאריך זה. יחד עם זאת, סקרים שנערכו בארץ ע"י גורמים שונים, אם כי אינם מראים תוצאות אחידות ביחס לשיעור ההתעברות מההזרעה הראשונה, מצביעים באופן ברור שעם עליית רווח-הזמן בין ההמלטה להזרעה הראשונה, עולה גם מספר ה„ימים הריקים“ בין ההמלטה להתעברות. על ידי כך מחמירה בעיית אי-ההתעברות בעדר. מסקנות אלו נכונות לגבי מבכירות ולגבי פרות כאחת. דעת הוועדה היא איפוא שבמשקים בעייתיים במיוחד יש סכנה שדחיית מועד ההזרעה תחמיר את צרת אי-ההתעברות.

רווח-הזמן הרצוי בין ההמלטה להזרעה נקבע, בין השאר, בעקב השיקול הכלכלי של המשק, בהתאם למדיניות בשיווק החלב, מימשק וכדומה. נראה על כן שמבחינה רפואית אין מניעה להזריע פרה לאחר התאנה השנייה, לאחר שהרחם

ב„משק הבקר והחלב“ מס. 104 התפרסמה רשימתו של מ. היימן, הדנה בהגחיות למשקים בדבר „מדיניות“ הזרעה של הפרות.

וועדת הפוריות של „החקלאית“ דנה בישיבתה ביום 21 דצמבר 1969 במאמר הנ"ל והגיעה למסקנות הבאות, הנוגעות בנקודות שהועלו במאמר.

1. הסיבות ל„אי פוריות כבעיית עדר הן רבות ושונות ממשק למשק; תהא זו טעות לנסח המלצות כוללניות, היפות למספר משקים — בלי לערוך בדיקה וניתוח הנתונים על ידי הרופאים ובעלי-המקצוע הנוגעים בדבר.

2. אין הרפתן קובע מתי יש להוריד גוף צהוב, או לטפל בצורה אחרת בפרה חסרת-תאנה.

איחור-יתר בטיפול בפרות חסרות-תאנה יגרום לאיחור בהתעברות ולהארכת תקופת בין-הזמנים מהמלטה להתעברות („הימים הריקים“)*. בכל משק שבטיפול רופא „החקלאית“ ניתנות הוראות מתי יש להביא פרה לטיפול בגלל חוסר-תאנה, וזאת — לפי הבנת הרופא המטפל והבעיות הספציפיות שבמשק זה.

3. ההמלצה להזריע פרה בזירמה קפואה רק ברווח הזמן שבין 9-28 שעות לאחר הופעת

* יש לציין בצער שטרם נקבע תרגום מדויק למונח האנגלי "Service Period"; ואולי יתקבל על דעתנו התרגום — „תקופת הרביעה?“ — י. ע.

מוקדם, כפי שרצוי הדבר בכל פרה אחרת. מועד ההזרעה המוקדם האפשרי ייקבע על ידי הרופא המטפל, לכשיצמא את איברי-המין של הפרה במצב תקין, המאפשר התעברות.

ד"ר עוֹדֵד מֶרְקוֹסְפֶּלֶד

מרכז הוועדה לענייני פוריות, "החקלאית"

חזר למימדיו הנורמאליים, כשפעולה זו תואמת את יעילות המימשק בענף.

5. ההמלצה לא להזריע פרות עם המלטה "פרובלמאטית" עד עבור 3 חודשים מההמלטה אינה נראית איפוא כמבטיחה יתרון כלשהו.

נראה לנו שלגבי פרה כזו יש לשאוף שתזורע

אסיפת "החקלאית"

לשנת החמישים לקיומה

ביום 17.12.69 התקיימה אסיפת "החקלאית" בחיפה. לכאורה זוהי אחת האסיפות השיגרתיים שמתקיימת אחת לשנתיים, אולם הפעם היתה ההזדמנות לחוג את יובל ה-50 לקיומה של אגודה זו. לבאי האסיפה חולקה חוברת נאה שהכילה, בנוסף לדו"ח לשנים תשכ"ז-תשכ"ח, גם מאמרים, רשימות, תמונות וטבלאות מאירות-עיניים לדרכה ופועלה של "החקלאית" במשך 50 השנים. לאחר השמעת ברכות מאישים, ב"כ מוסדות שונים, טיפלו ב"סדר-היום" הרגיל, וכמקובל מימיס-ימימה באסיפות אגודה זו, גם הפעם התנהלו הדיונים, הוויכוחים וקבלת ההחלטות על מי-מנוחות.

משתתפי האסיפה כוודו בארוחה נאה, שיחות עירות התנהלו בין קרובים ורחוקים, ובישיבה שלפנות ערב, לאחר קבלת ההחלטות, נערך טכס מסירת הפרס ע"ש חיים צימרמן ז"ל לרופאי ועובדי השירותים הווטרינאריים של משרד החקלאות. הטכס נפתח בהקראת החלטת וועדת הפרס על ידי מנהל "החקלאית" מר אברהם יפה; י. עצמון, שהציע את הענקת הפרס לשירותים הווטרינאריים, השמיע את נימוקיו להצעתו זו.

ד"ר י. דפני, מנהל השירותים הווטרינאריים בפועל הביע את תודת מקבלי הפרס ובהזדמנות זו אף הביא פרטים מאלפים על המלחמה בביעור הברוצלוזיס והשחפת. דבריו מתפרסמים להלן במלואם ברשימה הנושאת את הכותרת "פרס צימרמן".

פרס צימרמן*

ברוצלוזיס ושחפת; עכשיו, שזכתה בשתייהן יחד בפרס אחד — וודאי ש"עשתה עסק טוב".

שלא כמו בארצות אחרות לא ציינו אצלנו את שני ההישגים האלה בכינוסים חגיגיים וב-פירסומי הערכה ושבח, וזכות היא ל"החקלאית" שע"י מתן הפרס היום, היא הבליטה את החשיבות של ביעור שתי המחלות האלה.

נחוץ היה להבליט את ההישגים האלה לא רק כאות הערכה לחיילים שניצחו במערכה, כדי לעודדם לקראת משימות נוספות, אלא גם כלפי הבוקרים, להדגיש בפניהם כי יש שכר לשיתוף פעולה בביעור מחלות מדבקות.

ואשר לעיתוי — נדמה לי שיום ציון יובל "החקלאית", בו מעלים על נס את התמורה שחלה מאז ימי הבראשית של יסוד האגודה, הוא

זכות גדולה היא לי לקבל בשם הרופאים שב-שירותים הווטרינאריים את פרס צימרמן.

תודתנו נתונה לחברת "החקלאית", לוועדת הפרס ולשושבין מר יעקב עצמון.

חברי החליטו לתרום את סכום הפרס לטובת מוסד צה"ל, אך ינצרו בליבם את הכבוד והיקר לפעלם שהפרס מסמל.

אם נועד הפרס, הקשור לשמו של צימרמן ז"ל, להעלות על נס הישג גדול, שהצטייד קדיר מה את פיתוח משק הבקר בישראל, הרי לא יכור לה ועדת הפרס לבחור נושא הולם יותר מאשר ביעור כל אחת משתי המחלות כבדות-המשקל.

* דברים אלה השמיע ד"ר י. דפני באסיפת "החקלאית", שנתקיימה ב-17.12.1969.